

Notitie

Contactpersoon Benjamin Flierman

Datum 18 april 2008

Kenmerk N001-4572600BJF-evp-V01-NL

1 Toetsing beschermde natuurwaarden

1.1 Inleiding

1.1.1 Vooraf

Als onderdeel van de benodigde onderzoeken voor de ingrepen zoals beoogd door WLC Woningbouw is een toetsing aan beschermde natuurwaarden noodzakelijk.

De beoogde planlocatie is gelegen in de bebouwde kom van Vuren. Juist buiten de bebouwde kom, ten zuidwesten van de locatie, bevindt zich een gebied aangemerkt als Provinciale Ecologische hoofdstructuur (EHS) met status 'Natuur'. De afstand tot het plangebied bedraagt circa 100 meter. Ten zuiden van Vuren is een Natura2000-gebied gelegen. Dit gebied, Boezem van Brakel, Pompeveld en Kornsche Boezem, bevindt zich op een afstand van ruim 900 meter van het plangebied.

Gezien het karakter (stedelijke inbreiding) en relatief geringe omvang van de ingreep worden effecten op het Natura2000-gebied en de nabijgelegen Ecologische Hoofdstructuur niet verwacht. Deze toetsing richt zich daardoor alleen op het beschermingsregime voortkomend uit de Flora- en faunawet.

1.1.2 Flora- en faunawet

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Voor de mogelijkheid van het verlenen van de ontheffing wordt hierbij onderscheid gemaakt in drie categorieën beschermde soorten:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen
- Tabel 2-soorten: Een tussencategorie, de resterende beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode
- Tabel 3-soorten: Zwaar beschermde soorten bestaande uit de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten

Naast bovenstaande categorieën zijn gedurende het broedseizoen ook de nesten van *alle* broedvogels en de functionele omgeving van broedplaatsen beschermd. Vaste verblijfplaatsen van enkele specifieke vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Een volledig overzicht en nadere beschrijving van de Flora- en faunawet is opgenomen in bijlage 1.

1.1.3 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde dier- en/of plantensoorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Vrij beschikbare gegevens van het Natuurloket
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data
- Een oriënterend veldbezoek op 8 maart 2008

Het veldbezoek is erop gericht te controleren in hoeverre soorten, waarvan op basis van literatuurgegevens wordt aangenomen dat deze aanwezig kunnen zijn, daadwerkelijk in het plangebied voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

1.2 Huidige natuurwaarden

1.2.1 Algemeen

De beoogde planlocatie is gelegen in de bebouwde kom van Vuren en heeft een oppervlakte van circa 1,2 hectare. Het gebied bevat een tiental woonhuizen en een bedrijfspand. Op enkele huizen na, is het gebied niet meer in gebruik en is de bebouwing leegstaand. Aan begroeiing bevat het gebied vrijwel uitsluitend aangeplante bossages, heesters en andere cultivars. Onderstaande figuren geven een indicatie van het plangebied.

Figuur 1.1 Leegstaand woonhuis en bedrijfspand

De planlocatie ligt in kilometerhok 131-426. Juist ten zuidwesten van de locatie, bevindt zich een gebied aangemerkt als Ecologische hoofdstructuur. Op enige afstand ten zuiden van de locatie is een Natura2000-gebied gelegen. In onderstaande figuur is de ligging van het plangebied weergegeven inclusief (beschermde) natuurgebieden.

Figuur 1.2 Overzicht plangebied en ligging beschermde gebieden

1.2.2 Beschermde soorten

Flora

De gegevens van het Natuurloket laten geen aanwezigheid van beschermde vaatplanten zien binnen het kilometerhok waarin het plangebied zich bevindt. De onderzoeksintensiteit (mate waarin veldinventarisaties naar een soortgroep hebben plaats gevonden) is echter 'matig' waarmee de afwezigheid van beschermde soorten niet uitgesloten kan worden. Gezien de huidige terreininrichting en -gebruik en op basis van het oriënterend veldbezoek wordt de aanwezigheid van beschermde (vaat)planten uitgesloten. Aangetroffen soorten zijn vrijwel uitsluitend cultivars als heesters, coniferen en enkele loofbomen. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is daarmee niet nodig.

Zoogdieren

Zoogdiersoorten die op basis van verspreidingsgegevens kunnen worden verwacht zijn allen algemeen voorkomende tabel 1-soorten: egel, mol, hermelijn, wezel, bunzing, ree, rosse woelmuis, woelrat, dwergmuis, haas en konijn. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, waardoor een ontheffingsaanvraag niet nodig is. Beschermde soorten in de categorie tabel 2 en tabel 3 worden op basis van de huidige inrichting van het plangebied niet verwacht.

Vleermuizen

Op basis van de verspreidingsgegevens [Broekhuizen et al., 1992 en Limpens et al., 1997] kunnen in of in de nabijheid van het plangebied de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger voorkomen. Alle vleermuissoorten zijn tabel 3-soorten.

De watervleermuis en de rosse vleermuis jagen vrijwel uitsluitend boven open water of waterrijke gebieden zoals moerassen [Limpens et al., 1997]. Aangezien oppervlaktewater binnen en in de zeer directe nabijheid van het plangebied ontbreekt, en er geen landschapselementen aanwezig zijn die gebruikt kunnen worden als onderdeel van een eventuele vliegroute, kan een mogelijk effect op deze soorten worden uitgesloten.

De gewone grootoorvleermuis is een soort die overwegend jaagt in boomtoppen en andere hoge en dichte vegetatie zoals in bossen, parken en lanen. Ze maken weinig gebruik van meer open gebieden als veldjes en bosranden [Limpens et al., 1997]. Gezien de bebouwde situatie in het plangebied wordt een mogelijke functie van het plangebied voor deze soort uitgesloten.

De ruige dwergvleermuis heeft een duidelijke voorkeur om te jagen in de nabijheid van bomen. Toch maakt de soort ook gebruik van open veldjes, lanen en open water. De laatvlieger en gewone dwergvleermuis foerageren ook binnen stedelijk gebied. Hierbij maken zij met name gebruik van bossages, veldjes en lanen / straten [Limpens et al., 1997].

Gezien de eisen die de ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis aan hun leefomgeving stellen, kan het plangebied mogelijk een functie verrichten voor één of meer van deze drie soorten. Naast een mogelijke functie als (onderdeel van) foerageergebied kan het plangebied, gezien de leegstand van aanwezige bebouwing, mogelijk eveneens vaste verblijfplaatsen van vleermuizen bevatten. Effecten op genoemde soorten zijn daarom niet op voorhand uit te sluiten, waarmee nader onderzoek naar de aanwezigheid van en gebruik door vleermuizen noodzakelijk is.

Broedvogels*Vogels algemeen*

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een enigszins afwijkende status. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten van *alle* broedvogels en de functionele omgeving van broedplaatsen beschermd.

Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn merel, spreeuw, tijtjaf, huismus, koolmees, houtduif, Turkse tortel en Kauw aangetroffen. Gezien het gebruik van het plangebied door diverse vogels, dienen versturende activiteiten zoals het slopen van de huidige bebouwing en/of verwijderen van begroeiing, buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

Vaste verblijfplaatsen

Vaste verblijfplaatsen van enkele specifieke vogelsoorten zijn jaarrond beschermd (een volledig overzicht is opgenomen in bijlage 1). Voor beschermde, vaste vogelverblijfplaatsen geldt een vergelijkbaar beschermingsregime als voor de strikt beschermde tabel 3-soorten.

In de nabijheid van het plangebied zijn op basis van verspreidingsgegevens beschermde vaste verblijfplaatsen van de volgende soorten mogelijk aanwezig: bosuil, steenuil, ransuil, groene specht, grote bonte specht, kleine bonte specht, boomvalk, torenvalk, Wespandief, buizerd, sperwer, gierzwaluw, boerenzwaluw en huiszwaluw. Daarnaast kunnen nesten van zwarte kraai en roek mogelijk aanwezig zijn. De nesten van deze twee soorten dienen in principe ook behouden te worden als basis voor nestgelegenheid voor enkele van bovenstaande (roof)vogels.

Tijdens het veldbezoek is een broedende Spreeuw waargenomen onder een dakpan van een woonhuis is. Naar verwachting zullen er meer nestlocaties aanwezig zijn in het plangebied. Beschermde vaste verblijfplaatsen zijn echter niet aangetroffen en worden evenmin verwacht. Gezien de beschermde status van nestlocaties tijdens het broedseizoen, dient het slopen van de aanwezige bebouwing en/of verwijderen van begroeiing buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Amfibieën

Op basis van verspreidingsgegevens [Bergmans et al., 1986 en RAVON, 2005] komen in of in de omgeving van het plangebied enkele tabel 1-soorten voor: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en meerkikker. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, waardoor een ontheffingsaanvraag niet nodig is. Naast genoemde tabel 1-soorten kunnen de zwaar beschermde soorten Heikikker en Kamsalamander (tabel 3) mogelijk aanwezig zijn.

De biotoop van de 'Nederlandse' heikikker wordt als volgt omschreven: veen- en moerasgebieden, vochtige heidevelden en natte graslanden, duinvalleien, bosranden, langs meren en rivieren en ook wel langs akkerland [Bergmans et al, 1986]. Bergmans et al., zegt eveneens dat heikikkers niet leven in agrarisch cultuurland, niet in tuinen en niet in stedelijke agglomeraties. Ze worden cultuurvlieders genoemd. De structurele aanwezigheid van de heikikker binnen het plangebied wordt gezien de voorkeur van de Heikikker en de huidige inrichting en gebruik van het plangebied uitgesloten. Effecten op deze soort zijn daarmee niet aan de orde.

De landelijke verspreiding van de kamsalamander is grotendeels gelegen in en langs rivier- en beekdalen. Als voortplantingswater wordt stilstaand water gebruikt, waarbij de aanwezigheid van voldoende waterplanten, zon en de afwezigheid van vis belangrijke eigenschappen zijn. Op het land houdt de soort zich schuil onder dood hout, plantenresten en in spleten en holletjes. In de paarperiode (voorjaar) kan de kamsalamander tijdens regenbuien tussen paarplaatsen migreren. Hierbij kunnen onder andere beschutte, vochtige hoekjes bij poelen, vijvers in tuinen of moerasbosjes gebruikt worden. Er zijn echter geen aanwijzingen van de aanwezigheid van geschikte voortplantingswateren in de directe omgeving van het plangebied. De aanwezigheid van de Kamsalamander binnen het plangebied wordt gezien de biotoopeisen van de soort en de huidige inrichting en gebruik van het plangebied uitgesloten. Effecten op deze soort zijn daarmee niet aan de orde.

Geconcludeerd wordt dat de aanwezigheid van beschermde amfibiesoorten binnen het plangebied wordt uitgesloten. Effecten als gevolg van de beoogde ontwikkeling zijn daarom niet aan de orde.

Reptielen

Op basis van verspreidingsgegevens [Bergmans et al., 1986, en RAVON, 2005] komen in de omgeving van het plangebied geen reptielsoorten voor. Gezien de inrichting en gebruik van het terrein wordt de aanwezigheid van reptielen eveneens uitgesloten. Effecten op beschermde soorten zijn daarom niet aanwezig.

Vissen

Aangezien oppervlaktewater binnen het plangebied ontbreekt, is de aanwezigheid van beschermde vissen uitgesloten.

Ongewervelden

Een aantal insectensoorten heeft een beschermde status in de Flora- en faunawet. Dit betreft enkele aan zeer specifieke biotopen gebonden soorten. Voor (beschermde) dagvlinders zijn dergelijke biotopen bijvoorbeeld schrale hooilanden of structuurrijke heiden. Voor (beschermde) libellen zijn dit bijvoorbeeld voedselarme wateren en/of hoogveen- en heidevennen. Op basis van verspreidingsgegevens [Bos et al.,2006] worden binnen of nabij het plangebied echter geen beschermde dagvlinders verwacht. Ook voor libellen worden geen beschermde soorten verwacht [Dijkstra et al.,2002]. Hoewel nimmer uit te sluiten is dat een beschermd exemplaar zich in de directe nabijheid van het plangebied ophoudt, zal er gezien de omvang en het karakter van de ingreep geen negatief effect optreden.

1.3 Conclusies Flora- en faunawet

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de toetsing samengevat. Hierin opgenomen zijn de soorten waarvan de aanwezigheid op basis van literatuur- en verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en het oriënterend veldonderzoek is aangetoond of verwacht wordt.

In de tabel zijn alleen de tabel 2 en 3-soorten soorten uit Flora- en faunawet opgenomen, waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de ingreep. Nader onderzoek, dan wel het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten noodzakelijk.

Tabel 1.1 Daadwerkelijk aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ffw tabel 2 of 3 en VHR-soorten) die mogelijk geschaad worden door de ingreep

Soortgroep	Planlocatie
Flora	<i>Geen (aantasting van) beschermde soorten</i>
Zoogdieren	<i>Geen (aantasting van) beschermde soorten</i>
Broedvogels	Diverse soorten. Geen beschermde vaste verblijfplaatsen aanwezig
Vleermuizen	Mogelijk (aantasting van) beschermde soorten (Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis (tabel 3))
Reptielen	<i>Geen(aantasting van) beschermde soorten</i>
Amfibieën	<i>Geen(aantasting van) beschermde soorten</i>
Vissen	<i>Niet aanwezig</i>
Dagvlinders	<i>Geen(aantasting van) beschermde soorten</i>
Libellen	<i>Geen(aantasting van) beschermde soorten</i>
Overige	<i>Geen(aantasting van) beschermde soorten</i>
ongewervelden	

Toetsing van de beoogde ingreep aan mogelijk aanwezige natuurwaarden laat zien dat voor de ontwikkelingslocatie één soortgroep is (vleermuizen) waarvoor mogelijk een negatief effect verwacht wordt. Of effecten optreden is echter afhankelijk van de daadwerkelijke aanwezigheid van deze soorten en de functie die het plangebied mogelijk vervult voor vleermuizen. Nader veldonderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen en de gebiedsfunctie hierbij is daarmee noodzakelijk. Dergelijke onderzoeken dienen uitgevoerd te worden in het vliegseizoen (eind april - begin oktober). Voor de aanwezigheid van vaste zomerverblijven en/of kraamkolonies zijn drie bezoeken in mei - juli nodig. Afhankelijk van de uitkomsten van dit nader onderzoek is mogelijk een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig. Dergelijke ontheffingsprocedures hebben een proceduretijd van drie tot vier maanden, met uitloop naar zes maanden.

De sloop van de huidige bebouwing en begroeiing dient beschouwd te worden als een voor vogels verstorende activiteit. Deze werkzaamheden dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen plaats te vinden. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot juli.

1.4 Literatuur

[Bergmans, W. en A. Zuiderwijk, 1986]

Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen. Vijfde herpetogeografisch Verslag. Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging en Nederlandse Vereniging voor Herpetologie en Terrariumkunde "Lacerta". Uitgave Bibliotheek KNNV nr. 39. ISSN 0169-5355.

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]

De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden. ISBN 90-5011-227-7.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]

Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]

De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Kenmerk N001-4572600BJF-evp-V01-NL

[Ravon, 1996-2002]

Verspreidingsgegevens van amfibieën en reptielen van de periode 1996-2002.

Bron: www.ravon.nl

[SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002]

Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Kenmerk N001-4572600BJF-evp-V01-NL

Bijlage 1

Achtergrond Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet voorzien in de bescherming van een groot aantal in Nederland aanwezige dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en enkele plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet.

- Tabel 1: Algemene soorten
- Tabel 2: Schaarre soorten
- Tabel 3: Zeldzame en bedreigde soorten (ondermeer alle vleermuizen)

Naast de genoemde groepen zijn gedurende het broedseizoen alle broedvogels en functionele omgeving van broedplaatsen beschermd. Tevens zijn vaste verblijfplaatsen van enkele zeldzame vogelsoorten jaarrond beschermd.

Op grond van de Flora- en faunawet is het verboden: “nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren” (artikel 11 Flora- en faunawet). Ook is het verboden: “dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten” (artikel 10 Flora- en faunawet). Ten slotte is het verboden: “planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen” (artikel 8 Flora- en faunawet). Als er sprake is van aantasting, is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor een groot aantal beschermde soorten geldt echter sinds 23 februari 2005 een vrijstelling.

In het kader van de Flora- en faunawet is begin 2005 een Algemene Maatregel van Bestuur in werking getreden. Binnen deze AMvB is de stelling dat voor alle beschermde soorten ontheffing moet worden verkregen voordat mag worden gestart met de werkzaamheden, ten dele losgelaten. Een aantal algemene soorten, de zogenaamde tabel 1-soorten, mag vanaf 2005 bij bepaalde activiteiten worden verstoord zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Het gaat daarbij om de categorieën werkzaamheden ‘Beheer en onderhoud’ (bijvoorbeeld waterschapsbeheer, natuurbeheer, landbouw); ‘Bestendig gebruik’ (bijvoorbeeld recreatie of landbouw) en ‘Ruimtelijke ontwikkeling’ (bijvoorbeeld waterbouw, wegeaanleg). Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor bepaalde beschermde soorten. De zorgplicht blijft voor deze soorten echter gewoon gelden.

Deze vrijstelling geldt alleen voor soorten vermeld in tabel 1, -zoals gewone dotterbloem, bruine kikker of vos, en niet voor soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3. Voor de tabel 2- en 3-soorten is een ontheffing nodig wanneer het gaat om een ruimtelijke ontwikkeling. Voor Beheer en onderhoud en Bestendig gebruik kan echter wél een vrijstelling gelden voor deze soorten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode.

Ontheffing

Wanneer beschermde soorten worden aangetast die niet tot de algemene beschermde soorten behoren, dan moet een ontheffing worden verkregen. Hiervoor gelden verschillende criteria afhankelijk van de beschermde status.

Algemeen voorkomende beschermde soorten ('tabel 1-soorten')

Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Overige beschermde soorten ('tabel 2-soorten')

Voor de overige beschermde soorten kan door LNV ontheffing worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen.

Voor initiatiefnemers die individueel of gezamenlijk beschikken over een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor deze soorten eveneens een vrijstelling.

Extra beschermde soorten ('tabel 3-soorten')

Voor extra beschermde soorten kan alleen ontheffing voor ontwikkelingen worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; dat betekent dat er alternatieven (zowel voor de locatie als voorgenomen ruimtelijke ingreep) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit
- Er is sprake van de belangen, vermeld in art. 75, lid 4, sub a of genoemd in artikel 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een ruimtelijk project of plan komt naar voren in artikel 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van "dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten"
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort op populatieniveau. Bij tabel 3-soorten kan het zijn dat schade aan een relatief klein aantal individuen reeds van invloed is op een (deel) populatie

Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende maatregelen te nemen. Of en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de minister van LNV in de voorschriften bij de vergunning aangeven.

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Voor het verstoren van broedende vogels (tijdens het broedseizoen) wordt in principe geen ontheffing verleend. Voor het aantasten van vogels geldt een zware toets, vergelijkbaar met tabel 3-soorten, waardoor de Minister enkel ontheffing verlenen kan voor overtreding van artikel 10 (opzettelijk verontrusten) nádat de uitgebreide toets doorlopen is.

In de praktijk blijkt dat bij het aantasten van vaste verblijfplaatsen voor diverse soorten een ontheffing nodig is. De exacte soorten zijn door de beoordelende instantie (DLG) enkele malen aangepast. De volgende soorten zijn de soorten zoals deze naar verwachting zeer binnenkort officieel vastgesteld zullen worden [DLG, januari 2008]:

bosuil, steenuil, kerkuil, ransuil, oehoe, groene specht, zwarte specht, grote bonte specht, middelste bonte specht, kleine bonte specht, boomvalk, torenvalk, slechtvalk, rode wouw, zwarte wouw, zeearend, wespandief, buizerd, sperwer, havik, raaf, blauwe reiger, ooievaar, gierzwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw en grote gele kwikstaart. Daarnaast dienen nesten van zwarte kraai en roek in principe behouden te worden als basis voor nestgelegenheid van een deel van bovenstaande (roof)vogels.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken).

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Over de Rode lijst

De Rode lijsten hebben geen wettelijke status. Soorten die op de Rode lijst zijn geplaatst, zijn niet per definitie ook beschermd: deze soorten zijn alleen beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Een deel van de meest bedreigde planten- en diersoorten heeft eenzelfde status als de Habitatrichtlijnsoorten (zie eerder in deze bijlage onder *extra beschermde soorten*).